

Ave Caesar. Wie hij was en wat hij vandaag nog betekent

Robert Duthoy

In het Woord vooraf schrijft de auteur dat zijn boek geen wetenschappelijke pretenties heeft en dat hij -classicus van opleiding en leraar en vooral journalist van professioneel- hoopt dat dit zal zorgen voor 'een amusante mix, een balans tussen badinerende anekdotiek en originele invalshoeken, tussen het vrolijke en het wijze, tussen ernst en goedbedoelde luim'. Daarmee heeft hij raak zijn bedoeling en de aard van het boek omschreven en men kan gerust stellen dat hij ten volle in zijn opzet geslaagd is. Hij biedt heel wat informatie over Caesar en de historische context waarin die leefde en dit op een onderhoudende toon die iedereen met een minimum aan historische belangstelling zal weten te boeien. Maar nooit ten koste van wetenschappelijke accuratesse. Uit heel zijn betoog blijkt duidelijk dat hij zich grondig heeft gedocumenteerd (een uitschuiver: op blz. 63 heeft hij het verkeerdelijk over de Populares van Sulla en de Optimates van Marius terwijl het juist andersom is zoals overigens op blz. 93 correct is aangegeven). Het exposé is bovendien doorspekt met verwijzingen naar de actualiteit, wat niet alleen voor afwisseling zorgt maar bovendien ook duidelijk maakt dat Caesar ook vandaag nog relevant blijft.

Het boek omvat, behalve inleiding en epiloog, vijf hoofdstukken. In de inleiding toont Johan De Ryck met enkele goed gekozen voorbeelden aan dat Caesar altijd aanwezig is gebleven in onze cultuur en nog altijd meespeelt in de debatten over leiderschap en democratie. Het eerste hoofdstuk is vooral bedoeld voor de lezer die nog wat bijgepraat moet worden over de geschiedenis van Rome. Beknopt maar helder worden de hoofdlijnen geschetst van de Romeinse geschiedenis vanaf de oorsprong tot en met het optreden van Caesar. Het hoofdstuk wordt besloten met twee bladzijden waarin wordt samengevat hoe het Romeinse rijk verging na de dood van Caesar. In het tweede hoofdstuk gaat de auteur dan nader in op de figuur en persoonlijkheid van Caesar en zijn betekenis voor Gallië en onze gewesten. In hoofdstuk 3 zijn een aantal befaamde gevleugelde uitspraken van Caesar opgesomd en wordt toegelicht in welke context hij tot die uitspraak kwam. Hoofdstuk 4 is gewijd aan een van de belangrijkste realisaties van Caesar die wellicht de meeste impact heeft gehad en nog steeds heeft: de Juliaanse kalender die, met enige aanpassingen doorgevoerd op initiatief van paus Gregorius XIII, nog steeds van toepassing is. Onder de titel Caesar is nog altijd overal toont de auteur in hoofdstuk 5 hoe Caesar nog steeds aanwezig is in de huidige tijd en dit op de meest uiteenlopende gebieden (o.m. geneeskunde, politiek, toneel, geschiedschrijving, leger, gastronomie, entertainment, film en muziek).

In de epiloog vraagt Johan De Ryck de lezer zijn boek te beschouwen als een bescheiden maar vurig pleidooi voor een sterk geschiedenisonderwijs in het algemeen en een apologie voor het behoud van de Klassieke Talen in onze scholen. Men kan alleen maar hopen dat deze oproep niet in dovemansoren zal vallen. Aan de auteur zal het alvast niet liggen. Met zijn vlot geschreven en aangenaam om lezen boek dat daarenboven overvloedig en prachtig is geïllustreerd, toont hij overtuigend aan hoe interessant en relevant de klassieke oudheid kan zijn.

Johan De Ryck (2024). Ave Caesar. Wie hij was en wat hij vandaag nog betekent. Gent, Borgerhoff & Lamberigts 2024. 222 blz. 27,50 euro.